

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. Penes quos sit jurisdictio ordinaria, vel delegata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

plex Sacer-
dos.

Ex concessio-
ne Ecclesia.

Que jurisdic-
tionem
in illa sub-
trahit ex-
communicatis
vitandis.

18.
Possunt
simplices
Sacerdotes
indirectè
absolvere à
mortalibus
oblitis.

19.
Aut iusta
de causa
suppressis.

20.
Jurisdictio
conferatur
ab Ecclesia
etiam pro
articulo
mortis.
A quo con-
feratur ju-

muſi. Affirmativè. Eſtque ſatis certum ex uſu & omnium Theologorum ſenſu: quid- quid Nonnulli ſine ratione ceperint hoc in dubium revocare, immo negare. Reſp. ad ſecundum, jurisdictionem hanc provenire ex conſuetudine & tacito ſaltem Eccleſiæ conſenſu, juxta Doctores communiter, contra Nonnullos exiſtentes jurisdictionem ſuper materiam liberam Confeſſionis competere Sacerdotibus jure di- cino. Ratio eſt: quia eſt fundamentum hujusmodi exceptionem ſtatuendi. Et alio- quin poteſtas abſolvendi in Ordinatione conceſſa tantum eſt poteſtas Ordinis, & æquè reſpicit mortalia ac venialia, ut con- ſtat ex forma Ordinationis & verbis Chriſti Joan. 20. ubi eſt ſermo de peccatis om- nibus, etiam mortalibus; in quæ tamen non accipit Sacerdos vi Ordinis præciſè expedi- tam poteſtatem. Quare etiam poſſet Eccleſia jurisdictionem in venialia vel aliàs conſeſſa ſubtrahere; & de facto ſubtrahit excommunicatis non toleratis.

Hanc poteſtatem ſimplicium Sacerdotum etiam, extendi indirectè ad mortalia oblita, adeoque pœnitentem, qui non eſt ſibi conſcius ullius mortalis aliàs non confeſſi, ſi hujusmodi Sacerdotibus confeſſetur materiam liberam, validè abſolvi, & con- ſequenter mortalia ignorata ſeu oblita indi- rectè etiam remitti, adeo firmiter aſſerit Suarez d. 31 ſect. 3. n. 10. ut oppoſitum vocet falſum & improbable.

Nec obſtat, quòd in mortalia non ha- beant jurisdictionem: nam ad indirectè ab- ſolvendum non requiritur jurisdictione; ſuf- ficit enim illam haberi ſuper materiam di- rectæ abſolutionis. Quod patet: ſi enim quis oblitus ſe habere reſervata confeſſetur communi Confeſſario ordinaria non reſer- vata, communi judicio validè abſolvitur ab his, adeoque indirectè à reſervatis; & tamen in reſervata non habet iſte Confeſſarius magis jurisdictionem, quam ſimplex Sacer- dos in mortalia.

Quare conſequenter loquendo idem eſſet dicendum de mortalibus juſtè ſup- preſſis, aut quæ probabiliter judicantur non eſſe talia; idem enim de his videtur eſ- ſe, quod de oblitis. Nec quidquam obſtat, niſi jurisdictione, quæ (uti diximus) ad indi- rectam abſolutionem non requiritur. Sicut in neceſſitate ſufficienti ad dimidiandam Confeſſionem poteſt habens reſervata con- fiteri non reſervata communi Confeſſario, qui tamen non habet jurisdictionem in re- ſervata ſuppreſſa.

Petes II. An etiam in articulo mortis conferatur jurisdictione ab Eccleſia? Reſp. Affirmativè: quia non conſtat, quòd detur à Chriſto vi Ordinationis, in qua non fit mentio, niſi de poteſtate Ordinis.

Petes III. à quo jurisdictionem acci- piat Confeſſarius abſolvens ipſum Ponti-

ficem? Aliqui reſponderent, eligi quidem à Pontifice Sacerdotem qui eum Sacramen- taliter audiat & abſolvat, ſed jurisdictionem tribui illi à Deo, ſicut tribuitur ipſi Pontifici ab Eccleſia electo. Verum non eſt ratio faciendi hanc exceptionem; facile enim dicitur Pontificem ſubdendo ſe Sacer- doti, cui voluerit, tribuere eidem jurisdic- tionem ſuper ſe: quod in hoc ſoro potèſt facere eo ipſo, quòd ſit hujus Sacramenti capax. De cetero verò in verbis Chriſti & formà Ordinationis, quatenus reſpicit quos- libet Sacerdotes, ſolum continetur poteſtas Ordinis.

Petes IV. An ratione poteſtatis jurisdic- tionis per Eccleſiam ſeu Pontificem conceſſæ poſſet Confeſſarius verè dicere, quòd auctoritate Pontificis abſolvat à peccatis? Reſp. etſi iſta locutio quodam ſenſu poſſet admitti, ab ea tamen ſimpliciter poſita ab- ſtinendum eſſe, tum quia eſt inſolita, tum quia ſonat ipſam poteſtatem remittendi peccata (quæ à ſolo Deo in Ordinatione conferuntur) promanare à Pontifice.

QUESTIO II.

Penes quos ſit Jurisdictio ordinaria vel delegata?

NOTA Jurisdictionem ordinariam eſſe ſe, quæ alicui competit ex officio vel munere ſuo: delegatam verò, quæ ſolum habetur ex commiſſione alterius habentis ordinariam. Tridentinum porro ſeſſ. 14. c. 7. eam quam vocamus delegatam, vocat ſub- delegatam, eò quòd ſubordinetur poteſtati ordinariæ: etſi ſpecialiter ſubdelegata dici ſoleat, quam communicat delegatus habens poteſtatem ſubdelegandi.

DICO I. Solus Pontifex habet jurisdic- tionem ordinariam in totam Eccleſiam, idque jure divino, eo ipſo quo eſt electus. Secundò illam habent Epifcopi in ſuam diocceſim, juxta Aliquos, jure divino, juxta Alios communiùs jure Eccleſiaſtico; idque ſtatim atque ſunt confirmati, etiam ante conſecrationem. Tertio eandem habent parochi in ſuos parochianos. His junguntur Legati à Jatere, & Nuntii Apoſtolici reſpectu populorum ſuæ legationis, Pœnitentiarii Papæ & Epifcoporum, Vicarii Epifcoporum, Decanus capituli reſpectu illius. Item Generales & Provinciales Religio- num, ac etiam Superiores locales reſpectivè in ſuos ſubditos: denique Vicarius perpetuus Papæ. Concluſio eſt apud omnes iſis Confeſſo.

Nota I. jurisdictionem Epifcoporum & aliorum non tam reſtringi loco quam personis: hoc enim judicium non requirit ſtrepitum aut aliam externam ſolemnitatem; ideoque non debet regulari ad modum judi-

judicii contentiosi, quod facile turbaret pacem communem, si superior extra suum territorium posset illud in suos subditos exercere. Unde potest Episcopus vel parochus absolvere suum subditum, aut ei dare potestatem eligendi Confessarium approbatum ubicumque fuerit. Similiter sequitur neminem sortiri forum ratione delicti; adeo peccantem in aliena parochia non minus in foro debere confiteri proprio parochi.

Nota II. Episcopum & parochum acquirere jurisdictionem ordinariam, non tantum in eos qui in ipsorum dioecesi & parochia habent domicilium, id est, habitant animo ibi perpetuo manendi, sed etiam in eos, qui pro majori parte anni ibi habitant etiam non animo manendi, uti faciunt studiosi in universitatibus, milites in praesidiis &c. Ita Suarez d. 25. sect. 2. n. 6. & fuse probat Sanchez l. 3. de Matrimonio d. 23. n. 12. Unde tales in hoc subjiuntur tam Pastori domicili, quam habitationis; sicut is qui in duobus parochiis habet domicilium, potest utriusque parochi confiteri.

Nota III. vagos, qui videlicet nullibi habent fixam sedem in hoc foro subijci Parocho in cujus parochia reperiuntur; ut docent plurimi Doctores, estque rationi consentaneum, ne alioquin tales careant omni Pastore, excepto Pontifice. Probabile tamen est, quod docet Sanchez supra disp. 25. n. 5. & alii, vagos se confiteri cuilibet parochi; nec cum esse de loco hospitii ad breve tempus, cum per talem habitationem non acquiratur parochia, cumque juxta Sanchez disp. citata possit quilibet pastor assistere illorum matrimonio.

Nota IV. peregrinantes posse confiteri Parocho, in cujus parochia actu sunt, juxta proxim receptam & Doctores passim. Immo teste Cajetano V. Absolutio, id declaravit viva voce oraculo Eugenius IV. tum quoad Sacramentum poenitentiae, tum quoad communionem, etiam Paschalem, non censetur tamen Parochus ille respectu illorum de jure Ordinarius: quia hoc ei solum competit, sive per relatam concessionem Pontificis, sive ex consuetudine, & tacito consensu proprii parochi, juxta Suarez supra n. 9.

Nota V. quemlibet, qui habet jurisdictionem ordinariam, posse alterum delegare, juxta modum suae jurisdictionis. Delegatus proinde juxta modum suae delegationis, potest absolvere subditum delegantis, etiam extra ejus territorium. Delegatus tamen regulariter non potest delegare suam jurisdictionem, etiam ad unicum actum, nisi Ordinarius expresse id concedat, aut nisi in locum ordinarii substituat, per modum officii, v. g. cum in locum Parochi defuncti absentis subrogatur ab Episcopo alio, et deservitor seu curam animarum gerat, aut etiam ab ipso Parocho absente substituitur alius loco sui ad

paucos dies. Qui tamen non potest delegare totam suam facultatem sive delegationem, sed ad aliquem actum particularem, & iterum ad alium, & ita sigillatim; ut habet regula Juristarum de delegato ad universitatem causarum. Aliud est de coadjutore assumpto a Parocho praesente & assistente, quando expresse non concedit: quia habet se tantum sicut simplex Confessarius, ad eam simili facultate delegata ad ministranda alia Sacramenta.

Dico II. Omnes illi habent jurisdictionem delegatam, quibus sive expresse, sive tacite est concessa ab habente ordinariam. Expresse quidem, ut si verbis aut alio signo explicitè Ordinarius suam voluntatem declarat. Tacite autem, ut si Ordinarius sciat alium Sacerdotem, quem novit aliunde non habere jurisdictionem, audire Confessiones suorum subditorum & non contradicere, tum facile posset & deberet: tunc enim cum habet Regula Juris: Qui tacet, consentire videtur. Hic tamen modus non est facile practicandus: facillime enim potest aliquid subesse, ob quod deficiat consensus legitimus.

Adverte ad validè absolvendum, nullo modo sufficere ratihabitionem de futuro: quia absolutio necessariò praesupponit in absolvente jurisdictionem, quae tamen non praesupponitur, ubi tantum sequitur ratihabitionem. Nec obstat Regula 10. Juris in 6. Ratihabitionem retrahere, & mandato non est dubium comparari. Nam intelligitur solum de iis quae possunt dependere a consensu futuro. Similiter non sufficit praesumptio, quae quis praesumit non fore ingratum Parocho seu Ordinario, quod ipsius subditum absolvat, cumque daturum fuisse licentiam, si adfuisset: quia ista praesumptio non dat etiam de facto jurisdictionem, quae tamen de facto adesse debet, ut valeat actus essentialiter jurisdictionem praecipiens quam principium. Proinde necesse aliquo signo externo patefiat inter praesens Parochi seu Ordinarii consensus.

Adverte etiam juxta Doctores communiter validè absolvere eum qui habet titulum coloratum cum errore communi vulgi: etsi enim verè talis careat jurisdictione habituali (ut sic dicam) Ecclesia tamen jurisdictionem censetur pro singulis actibus dare: eò quod ipsa ob gravissima, quae aliàs sequerentur, inconvenientia titulum coloratum tectum errore communi suppleat, arg. L. Barbarius ff. de Officio Praetoris, quam legem ad materiam canonicam etiam omnes trahunt, estque ipsa ob eandem, immo fortè potiore rationem ad forum conscientiae (etsi Quidam dubitare voluerint) trahenda, juxta Doctores communiter.

Idemque eodem argumento merito censendum est cum Doctoribus ferè communiter, probabili.

Declaratur exemplis.

28. Delegatam habent potestatem, quibus ab Ordinario ea conceditur expresse vel tacite.

29. Non sufficit ratihabitione de futuro.

30. Vi nec fundata praesumptio, quod Ordinarius fore consenturus, si adfuisset.

31. Sufficit titulus coloratus, cum errore communi.

nitor, quando juxta aliquam probabilem Doctorum sententiam putatur quis habere sufficientem jurisdictionem: tunc enim Pontifex censetur tacite concedere jurisdictionem in singulis casibus, si forte opinio verè non subsisteret; idque ad vitanda majora incommoda. Sanè cum praxis communis id habeat, & Doctores plerique doceant, ac scripto evulget, sciente Ecclesiâ seu Pontifice, approbantibusque illis Censoribus, deberet Ecclesia, nisi conniveret, id non tolerare.

31.
Quamdiu
duret juris-
dictio dele-
gata,

Petes, quamdiu duret Jurisdictio delegata? Resp. concessa ad certum tempus expirat eo ipso per lapsum temporis. Nisi fortè confessio jam cœpta audiri, queat post illud tempus finiri, ut docet Sanchez, Lugo, Ariaga & alii passim. Si autem delegatio facta sit absolutè, durat, donec debite revocetur. Adèd ut ne quidem expiret morte concedentis, vel ejusdem amotione ab officio. Quod quidem de delegatione pontificiâ est certum ex praxi & Jure. Si super gratia, de Off. deleg. in 6. & c. Si cui nulla, de Præbend. in 6. De aliorum autem Prælatorum delegatione idem habet contra Nonnullos communis quasi Doctorum sententia, etiam in praxi recepta, quantumvis delegans sit Parochus (et si de hoc dubitet Suarez d. 26. sect. 3. n. 12.) atque etiam si res sit integra, seu necdum cœpta confessio, juxta regulam generalem in Jure fundatam, quod mera gratia non expiret morte concedentis. Talis porrò delegatio censetur, et si fiat usque ad revocationem, vel usque ad beneplacitum Sedis, vel donec aliter disposuerit: secus est juxta Doctores passim contra Nonnullos, si dicat v.g. Episcopus, Usque ad beneplacitum nostrum. Quod tamen in ordine ad Regulares durare etiam post mortem Episcopi, affirmat Bossius, Bordonus, & alii: eò quod Extrav. Inter cunctas de Privil. dicatur: Datam verò Licentiam per Diœcesanorum mortem nolumus terminari. Illud verò specialiter notandum, non posse Superiorem sibi et concedere facultatem post amotionem ab officio duraturam: Ordinarius enim non potest delegare sibi, sed alteri.

Specialiter
an vel quâ-
do expiret
morte con-
cedentis.

QUÆSTIO III.

Qualiter requiratur Approbatio Episcopi?

32.
Approbatio
quid sit.

Approbatio non est aliud, quàm authenticum testimonium seu judicium, quo declaratur aliquis idoneus, cui munus audiendi Confessiones concedatur. Unde non est favor, sed actus justitiæ. In quo differt à jurisdictione, tam ordinaria, quam delegata. Nam approbatio est testimonium, quod dat Episcopus de alicujus Sacerdotis capacitate; qui proinde obtine-

re possit ab Episcopo vel Parocho jurisdictionem. Deinde hæc potest non concedi, utpote favor, pro arbitrio: secus quam approbatio, si Sacerdos sit omnino dignus, & capax. Et hæc quidem jure naturæ non est necessaria, nec fuit jure antiquo, ut cum communi sententia docet Suarez disp. 28. sect. 3.

Sed de ea statuit Trident. sess. 23. c. 15. de Reformatione in hæc verba: Quamvis presbyteri in sua Ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse Confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus indicetur, & approbationem, qua gratis detur, obtineat: privilegii & consuetudine quâcumque etiam immemorabili, non obstantibus.

Ubi notandum, judicium de idoneitate intelligi practicum & externum, in forma scilicet authentica verbo aut scripto datum: quicquid sit de interno ac speculativo approbantis judicio. Sicut esset verus Licentiat, et si admittentes judicarent interius esse idoneum. Et sicut verè in judicio posset judicari innocens, contrahente interna existimatione judicis. Unde similiter in Tridentino intelligitur illud, Idoneus indicetur, quod apparet synonymum cum eo quod subditur, Et approbationem obtineat. Nisi quis malit sic intelligere: Non solum idoneus judicetur interius, si tamen judicatur, sed maximè externam approbationem obtineat. De qua sola etiam iunt Fideles, & it qui approbantur, solliciti, ipsaque verè datur & accipitur, esto dans peccet, si per humanos respectus permittat se superari ad datum reniteret interiori judicio. Idem videtur communis Doctorum sensus contra Bonacina q. 7. de pœnit. pu. 4. s. 1. n. 29.

Hinc patet I. vi Tridentini nullam requiri approbationem, ut quis, sive Religiosus, sive secularis, audiat Confessiones Religiosorum, sive virorum, sive feminarum, modò habeat jurisdictionem ordinariam, vel delegatam: nam Tridentinum loquitur tantum de Confessione secularium. Si tamen Ecclesia postmodum aliud ordinaverit, servandum est, ubi id saltem satis innovaverit & usu receptum fuerit.

Patet II. Obtinentes beneficium parochiale (cujus nomine Doctores communiter intelligunt omne illud, cui est annexa cura animarum) non indigere speciali approbatione, sed ex mente Concilii sufficienter approbatos censerit per collationem talis beneficii, quamdiu saltem illud obtinent. Quod addo: quia postquam illud amiserunt, indigent novâ approbatione Episcopi juxta Doctores communiter contra paucos. Nonnulli etiam censent nomine beneficii parochialis comprehendi Præbendam regularem: sed alii passim dicunt: & alii